

Tájékoztató a felvételi lapok aláírásáról

A gyermekek nevelésének és életpályájának megválasztása tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:153. § rendelkezései irányadók:

- (1) *A szülők jogosultak a gyermek nevelésének módját megválasztani.*
- (2) *A gyermek képességei figyelembevételével a szülők és a gyermek közösen döntenek el, hogy a gyermek milyen életpályára készüljön.*
- (3) *Az életpálya kijelölésével és ezzel összefüggésben a gyermek taníttatásával kapcsolatban a szülő és a gyermek között felmerülő vitában a gyámhatóság dönt.*

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban a Rendelet) 37. §-ában foglaltak szerint:

(5) *A kiskorú felvételi lapjait mind a két szülő, ha a kiskorú gyámság alatt áll, a gyám, továbbá - ha a jelentkező a tizennegyedik életévét betöltötte és nem cselekvőképtelen - a jelentkező írja alá. A felvételi lapokat az (1) bekezdésben meghatározott esetben az általános iskolának akkor is továbbítania kell, ha azt a jelentkező nem írja alá. Nem szükséges a szülő aláírása, ha a szülői felügyeletet a bíróság megszüntette, korlátozta, vagy ha a szülői felügyelet azért szünetel, mert a szülő cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképességű, továbbá akkor sem, ha a szülő ismeretlen helyen tartózkodik, vagy jogai gyakorlásában ténylegesen akadályozott. A szülői felügyeletet gyakorló szülőnek kell igazolnia, hogy a másik szülő aláírására nincs szükség. A nagykorú, cselekvőképességű személy felvételi lapjait a jelentkező írja alá.*

(6) *Az (1) bekezdésben meghatározott esetben az általános iskola a tanuló felvételi lapjait, ha azt a külön élő szülő nem írta alá, abban az esetben is továbbítja, ha a gyermek továbbtanulásra való jelentkezéséről a gyámhatóság döntött, vagy a szülők a gyámhatósági eljárást nem indították meg. Ez utóbbi esetben az iskola értesíti mind a két szülőt, hogy a köztük lévő vita eldöntése a gyámhatóság hatáskörébe tartozik.*

A különélő szülők közötti vitás kérdések rendezése tekintetében főszabályként a Ptk. 4:175. § (1) - (3) bekezdései alkalmazandók az alábbiak szerint:

(1) *A különélő szülők a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben közösen gyakorolják jogukat akkor is, ha a szülői felügyeletet a szülők megállapodása vagy a bíróság döntése alapján az egyik szülő gyakorolja, kivéve, ha a gyermekétől különélő szülő felügyeleti jogát a bíróság e tekintetben korlátozta vagy megvonta.*

(2) *A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésnek tekintendő a kiskorú gyermek nevének meghatározása és megváltoztatása, a szülőjével azonos lakóhelyén kívüli tartózkodási helyének, huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése, állampolgárságának megváltoztatása és iskolájának, életpályájának megválasztása.*

(3) *Ha a különélő szülők egyes, a (2) bekezdésben meghatározott, közösen gyakorolt felügyeleti jogosítványok tekintetében nem tudnak megegyezni, erről a gyámhatóság dönt.*

Fentiek alapján amennyiben a különélő szülők a gyermek iskolájának, életpályájának megválasztása tekintetében nem tudnak megegyezni, úgy a köztük lévő vita eldöntése a gyámhatóság hatáskörébe tartozik, az Oktatási Hivatal ezekben az ügyekben nem hozhat döntést. Hangsúlyozottan felhívjuk a figyelmet arra, hogy a szülők közötti megegyezés illetve a gyámhatósági döntés hiánya akadályozza a tanuló részvételét a felvételi eljárásban!

Amennyiben tehát a különélő szülő – tekintettel a Rendelet 37. § (5) bekezdésére – szülői felügyeleti joga gyakorlására azért nem jogosult, mert azt a bíróság megszüntette, korlátozta, vagy a bírósági döntés értelmében szünetel ezen joga (így a cselekvőképesség hiánya, korlátozott volta, ismeretlen helyen tartózkodás, vagy ténylegesen akadályozott jogai gyakorlásában; ld. Ptk. 4:186. §), abban az esetben a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő – adott esetben a gyám – egyedül is aláírhatja a jelentkezési lapot, a másik szülő aláírása nem szükséges. Ugyanakkor a szülői felügyeleti jogot gyakorlónak megfelelő módon igazolnia kell – pl. a szülői felügyeleti jog megszüntetéséről/szüneteltetéséről, a gyámságról rendelkező bírósági határozat másolati példányával – azt a tényt, hogy a másik szülő aláírására nincs szükség. Amennyiben szükségesnek látják, úgy a felvételi dokumentumokon a szülői felügyeleti jogot gyakorló aláírása mellett feltüntethetik azt a tényt is, hogy gyámként írta alá a dokumentumokat.

Ha a különélő szülő is jogosult a szülői felügyeleti jog gyakorlására (azaz a szülők közösen gyakorolják a szülői felügyeleti jogot), akkor – szakmai véleményünk szerint – a főszabály lép életbe (hiszen mindkét szülő szülői felügyeleti joga fennáll). A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben (pl. az iskola megválasztása) a külföldön tartózkodó különélő szülő a gyermeket nevelő szülővel együttesen gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, ezért neki mint a kiskorú gyermek törvényes képviselőjének a felvételi lapokat – a gyermeket nevelő szülő mellett – szintén alá kell írnia a Rendelet 37. § (5) bekezdése értelmében. A szülői felügyeleti jog gyakorlására jogosult másik szülő ezzel nyilvánítja ki ugyanis tudomását és egyetértését a gyermek iskoláztatását illetően.

Amennyiben a másik szülő nem írja alá a jelentkezési lapot, akkor a Rendelet 37. § (6) bekezdése alkalmazandó, azaz az **általános iskola továbbíthatja a jelentkezési lapot, de vagy a gyámhatóság döntése pótolja a szülők közös döntését, vagy gyámhatósági eljárás hiányában az általános iskolának kötelessége arról értesíteni mindkét szülőt, hogy a vita eldöntése a gyámhatóság hatáskörébe tartozik** (ld. Ptk. 4:175. § (3) bekezdés).

Amennyiben a szülői felügyeleti jog gyakorlására jogosult szülők egyike a felvételi lap aláírásában akadályoztatva van, az általa adott, közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazás birtokában a másik szülő a felvételi lapot helyette aláírhatja.

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 325. § (1) bekezdése szerint teljes bizonyító erejű a magánokirat, ha az alábbi feltételek valamelyikének eleget tesz:

a) a kiállító az okiratot saját kezűleg írta és aláírta,

b) két tanú igazolja, hogy az okirat aláírója a részben vagy egészben nem általa írt okiratot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el; igazolásként az okiratot mindkét tanú aláírja, továbbá az okiraton a tanúk nevét és lakóhelyét - ennek hiányában tartózkodási helyét - olvashatóan is fel kell tüntetni,

c) az okirat aláírójának aláírását vagy kézjegyét az okiraton bíró vagy közjegyző hitelesíti,

d) az okiratot a jogi személy képviselőjére jogosult személy a rá vonatkozó szabályok szerint megfelelően aláírja,

e) ügyvéd vagy kamarai jogtanácsos az általa készített okirat szabályszerű ellenjegyzésével bizonyítja, hogy az okirat aláírója a más által írt okiratot előtte írta alá vagy aláírását előtte saját kezű aláírásának ismerte el,

f) az elektronikus okiraton az aláíró a minősített vagy minősített tanúsítványon alapuló fokozott biztonságú elektronikus aláírását vagy bélyegzőjét helyezte el, és - amennyiben jogszabály úgy rendelkezik - azon időbélyegzőt helyez el,

g) az elektronikus okiratot az aláíró a Kormány rendeletében meghatározott azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással hitelesíti, vagy

h) olyan, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott szolgáltatás keretében jött létre, ahol a szolgáltató az okiratot a kiállító azonosításán keresztül a kiállító személyéhez rendeli és a személyhez rendelést a kiállító saját kezű aláírására egyértelműen visszavezethető adattal együtt vagy az alapján hitelesen igazolja; továbbá a szolgáltató az egyértelmű személyhez rendelésről kiállított igazolást elektronikus dokumentumba kapcsolt, elválaszthatatlan záradékba foglalja és azt az okirattal együtt legalább fokozott biztonságú elektronikus bélyegzővel és legalább fokozott biztonságú időbélyegzővel látja el.

Szerkesztés lezárva: 2021. augusztus 31.